

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 083 23/99 - 1076
Signatura: vh4as103

Oblastní pracoviště č. 8
Okresní pracoviště Jablonec nad Nisou

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola/školské zařízení:	35. mateřská škola se speciálními třídami Matoušova 12/12 460 01 Liberec
IZO:	107 564 394
Ředitelka školy/zařízení:	Zdeňka Kholová
Zřizovatel:	město Liberec
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Liberec
Termín inspekce:	5. až 7. ledna 1999
Inspektoři:	Mgr. Věra Jirkalová, Mgr. Miloslava Paclíková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Řízení školy Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Zřizovací listina, rozhodnutí o zařazení do sítě škol, roční plán, přihlášky dětí do MŠ, rozhodnutí o přijetí, přehledy výchovné práce, přehledy docházek dětí, evidenční listy dětí, kniha úrazů, vyjádření Speciálně pedagogického centra o dětech s vadami řeči, plány výchovně vzdělávací práce jednotlivých tříd, individuální plány pro práci s dětmi s vadami řeči, záznamy z kontrolní činnosti ředitelky, záznamy z pedagogických rad, řády školy, výtvarné práce dětí.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávacího procesu

Koncepční záměry školy byly zpracovány paní ředitelkou při nástupu do funkce ředitelky této mateřské školy k 1. 8. 1998. O provozu a pracovních škole měla znalosti jen zběžné, proto jsou koncepční záměry formulovány velmi obecně, včetně cest k jejich naplňování. Pracovníci školy byli s koncepčními záměry seznámeni. V ročním plánu školy není koncepce příliš patrná. Ředitelka školy po zkušenostech z probíhajícího školního roku bude koncepci upravovat a konkretizovat.

V ročním plánu školy je uvedena základní organizační struktura, kontrolní činnost ředitelky, plán spolupráce s rodiči a základními školami, nabídka zájmových činností pro děti, povinnosti a úkoly učitelek, plán porad, řády školy a kritéria hodnocení.

Oblast výchovně vzdělávací práce školy je zaměřena spíše na systém plánování než na cíle, prostředky a metody práce, které by vedly k naplňování koncepčních záměrů. Plán dalších materiálně technických potřeb v současné době ředitelka zpracovává. Roční plán je k dispozici v každé třídě, jeho projednání je stvrzeno podpisy pedagogů.

Plánování výchovně vzdělávací práce vychází z publikací Dr. Evy Opravilové (Jaro, Léto, Podzim, Zima) a knihy Školka plná pohody. Střednědobé plány jsou měsíční, jako krátkodobé plány jsou chápány týdenní přípravy. V jednotlivých třídách jsou zpracovány různě. Nejasnosti a nedostatky v systému plánování (např. formulování cílů, respektování věku dětí, přiměřenost úkolů, reakce na aktuální situaci, vymezení jedné výchovy na jeden den atd.) byly s ředitelkou školy prohořeny.

Ve zpracování koncepčních záměrů a plánování výchovně vzdělávacího procesu jsou v současné době slabá místa, je nutno jim věnovat zvýšenou pozornost.

2 Odborné a pedagogické řízení

2.1 Organizační struktura

Vedení školy tvoří ředitelka, paní učitelka pověřená zastupováním ředitelky odchází ze zdravotních důvodů během měsíce do důchodu. Kompetence zástupkyně jsou zpracovány písemně. Předání dalších kompetencí ředitelka zvažuje. Vnitřní řád školy je kvalitní. Ředitelka školy má zpracována kritéria hodnocení pracovníků, přiznané nadtarifní složky jsou diferencované. Vztahy na pracovišti jsou již delší dobu neurovnané a napjaté, ztěžují vzájemnou komunikaci, nepříznivě ovlivňují vzájemnou spolupráci.

2.2 Personální struktura

V době inspekce pracovalo ve škole pět pedagogických pracovníků. Jejich věkové rozmezí je poměrně úzké (mezi čtyřiceti a padesáti lety). Po odchodu jedné učitelky ke konci roku 1998, nastoupí nová učitelka během měsíce ledna. Další změna proběhne na jaře po odchodu další učitelky do předčasného důchodu. Všechny učitelky jsou odborně a pedagogicky způsobilé, tři z nich absolvovaly speciální pedagogiku, zbývající dvě jsou logopedické asistentky. Směrování dalšího vzdělávání pedagogů je ředitelkou zvažováno, bude i nadále využíváno především nabídky střediska služeb školám. Dvě provozní pracovnice jsou mladé, na škole pracují zhruba dva roky, jejich práce je kvalitní, pedagogům vytvářejí dobré podmínky pro práci. Na částečný úvazek pracuje vedoucí školní jídelny.

V průběhu tohoto školního roku probíhá na škole částečná obměna pedagogických pracovníků, sbor se znovu vytváří. Z hlediska odbornosti a pedagogické způsobilosti je velmi kvalitní. Nepříznivě je práce školy ovlivněna napjatými vzájemnými vztahy mezi pedagogy. Vyřešení tohoto stavu je v současné době pro ředitelku nejdůležitějším a nejobtížnějším úkolem. Po stránce odborné i pedagogické je řízení školy na běžné úrovni.

3 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Ředitelka školy má vytvořen systém kontroly, který se týká všech pracovníků. Kontrolní činnost ředitelky je plynulá, zaměřena především na plnění povinností a úkolů jednotlivých pracovníků. O kontrolách si vede interní zápisy, s jejich závěry pracovníky seznamuje. Hospitační činnost byla do doby inspekce zaměřena obecně, na poznání

způsobů práce jednotlivých pracovníků. Na základě těchto poznatků budou stanoveny konkrétní cíle hospitací. Předložené hospitační záznamy byly zpracovány přehledně, práce učitelek byla hodnocena s velkou mírou objektivitu, zdůrazňována byla pozitiva, pro učitelky mohou být kvalitní zpětnou vazbou. Kritéria hodnocení jsou dodržována.

Kontrolní systém je spíše nadprůměrný.

4 Informační systém - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém je založen na osobním předávání běžných aktuálních informací, na oběhu písemných dokumentů a na využití nástěnky pro pracovníky ve společné jídelně. Důležité informace jsou předávány především na poradách. Potřebná dokumentace je k dispozici ve všech třídách. O ochraně důvěrných informací byli zaměstnanci poučeni. V současné době není vždy kvalitní zpětná vazba.

Ve vztahu k rodičům je dáвана přednost osobnímu jednání, zejména informace týkající se dětí jsou nejčastěji předávány na dohodnutých konzultacích. S prací školy, odbornými články a požadavky zřizovatele jsou rodiče seznamováni pomocí nástěnek a třídních schůzek.

Plánována je cílená spolupráce se základními školami, kam děti nastoupí do první třídy.

Jako dobrou hodnotí paní ředitelka spolupráci se zřizovatelem, výhrady vyjádřila k jednání některých pracovníků ekonomického odboru města.

Spolupráce se školským úřadem byla zatím jen okrajová, nová pracovnice pedagogického oddělení pro mateřské školy pracuje teprve od začátku roku 1999.

Informační systém je běžný.

5 Vedení povinné dokumentace

Bylo sledováno vedení povinné dokumentace podle § 38 a odst. 1, písm. a) až h) zákona č. 258/96 Sb. Dokumentace je vedena soustavně a úplně, na dobré administrativní úrovni a předepsaných tiskopisech.

Povinná dokumentace je vedena.

6 Plnění učebních plánů, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Zpracované výchovně vzdělávací plány jsou nejednotné. V jednotlivých třídách vycházejí z různých programů (Škola plná pohody, Program výchovné práce pro jesle a mateřské školy), jsou i odlišně koncipovány (tematické bloky, úkoly jednotlivých výchov). Zápisy v přehledu výchovné práce odpovídají plánům.

Kolektivní logopedická práce je plánovaná systematicky, využívá vývojové řady hlásek. Individuální logopedická péče pro děti s vadami řeči ve dvou speciálních a jedné běžné třídě vychází z diagnostiky a ze stanoveného individuálního plánu. Tyto individuální plány postrádaly zpětnou vazbu plnění.

Systém plánování výchovně vzdělávací činnosti není jednotný. Systém speciální péče je propracovaný a odpovídá současnému pojetí.

Zpracované plány výchovně vzdělávací práce jsou plněny.

7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

V tomto školním roce byly zřizovatelem uvolněny značné finanční prostředky na mnoho oprav a úprav budovy, na vybavení interiéru novým nábytkem, koberci a záclonami. Rozpočet poskytovaný zřizovatelem na provoz školy je sestavován na základě požadavků daných ředitelkou. Jeho čerpání sleduje ředitelka na základě vlastních záznamů i na základě přehledů pravidelně poskytovaných zřizovatelem. Finanční prostředky jsou dostatečné.

Mzdové prostředky od školského úřadu odpovídají počtu pracovníků školy.

Třetinu vybrané částky příspěvků od rodičů vybíraných zřizovatelem a předaných školskému úřadu, může ředitelka využívat dle svého uvážení na nákup pomůcek a hraček, literaturu, časopisy a další.

Sponzory škola nemá.

Finanční prostředky jsou plně využívány.

8 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

V mateřské škole byla provedena rozsáhlá rekonstrukce - oprava střechy, fasády a oken. Půdní i sklepní prostory byly vyčištěny. Budova byla zachována v původním stylu, má novou fasádu, její vzhled je velmi pěkný.

V přízemí i v poschodí jsou původní dřevem obložené haly s otevřeným schodištěm. Na společnou jídelnu v přízemí navazuje třída a menší původní zimní zahrada, která je využívána pro tvořivé hry dětí a pro uložení hraček. V přízemí je i kuchyň a její zázemí, šatny a hygienická zařízení dětí. V hale v poschodí děti cvičí a jsou zde realizovány besídky. Je z ní přístup do ředitelny a dvou speciálních tříd, z nichž každá má k dispozici dvě místnosti. Obě třídy jsou vybaveny novým nábytkem, který byl vyměněn za původní mohutné kusy nábytku. Původní skříně a příborník jsou využívány jako úložné prostory. Pro odpočinek dětí se zde rozkládají lehátka. Děti z přízemí mají ložnici v upravených půdních prostorách, kde není sociální zařízení.

Obklady a dlažba v umývárkách a na WC dětí i personálu v 1. poschodí jsou po různých úpravách poškozeny, nekvalitní je podlahová krytina v šatnách dětí a ve vstupním prostoru školy. Linoleum je položeno i v dalších místnostech, působí neesteticky.

K vybavení pro speciální práci patří logopedická zrcadla a různé pomůcky na dechové, artikulační i asociační cvičení. Pro kolektivní logopedickou péči jsou využívány kulaté stoly. Židličky nejsou velikostně diferencované. Omezené je vybavení pro tělesnou výchovu. Pro hudební výchovu je využíván jeden klavír, dvě Cassia, dětské flétny i vlastní kytara jedné z učitelek. Radiomagnetofon je využíván převážně při denním cvičení. Vybavení odbornou a speciální literaturou je dostatečné.

Zahrada je menší, upravená, její vybavení je skromné. Vzhledem k poloze školy je často využívána, zejména v letních měsících.

Prostorové podmínky jsou vyhovující, využití a úpravy jednotlivých prostor bude vhodné dále zvažovat. Velmi esteticky působí prvky původního interiéru.

Vybavení pro speciální péči je spíše nadprůměrné, pro ostatní činnosti průměrné.

9 Hodnocení psychohygienických podmínek

Po provedených stavebních úpravách jsou tepelné a světelné podmínky velmi dobré. Nedostatečné bylo umělé osvětlení v menší speciální třídě. Všechny prostory jsou upravené, je v nich vzorně čisto. Po estetické i funkční stránce by byly vhodné úpravy WC a umývárny. V době inspekce bylo ve třídách vhodně větráno, nápoje pro pitný režim byly

připraveny, jeho využívání nebylo pozorováno. Ve výchovně vzdělávací práci převažovaly společné řízené činnosti, vyváženost činností byla pozorována jen v jedné z hospitací. Dětem nebyla poskytnuta dostatečná možnost spontánního projevu a vlastní aktivity. Nebyl plně respektován věk dětí. Prostředí má vysokou estetickou hodnotu, té však kvalitou neodpovídala výzdoba. Velmi malé bylo využití dětských výtvarných prací v interiéru školy.

V pedagogickém sboru je nesoulad, vztahy jsou napjaté a negativně působí na celkové klima školy.

V oblasti psychohygienických podmínek jsou slabá místa, je nutno jim věnovat zvýšenou pozornost.

10 Hodnocení personálních podmínek

Personální podmínky po stránce odborné byly v době inspekce dobré. Nepříznivě na práci působí neurovnané vztahy v pedagogickém sboru. Zda tomu bude i nadále rozhodnou personální změny, které v současnosti probíhají a schopnost všech zúčastněných vzájemné vztahy změnit. Výchovně vzdělávací práce a zvláště speciální péče je změnami učitelek narušena.

Personální podmínky v době inspekce mají slabá místa, vyžadují zvýšenou pozornost.

11 Plnění učebních osnov

Osnovy nejsou stanoveny. Úkoly uvedené ve výchovně vzdělávacích plánech jsou uskutečňovány. Jejich realizaci bylo možno sledovat v zápisech přehledů výchovné práce i v průběhu hospitací.

Stanovené cíle jsou plněny.

12 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

V průběhu inspekce byla sledována práce všech učitelek školy v jedné běžné třídě a ve dvou speciálních třídách.

Ranní hry byly vedeny rozdílným způsobem, od široké nabídky částečně směřované k tématu či stanovenému úkolu až k činnostem daným učitelkou, bez možnosti uplatnění vlastní aktivity.

Velkým pozitivem byla pozornost věnovaná **tělesné výchově**, včetně ranního cvičení. Ve vedení cvičení bylo pozorováno více drobných nedostatků, s ředitelkou byly prohovořeny. Řízená společná tělesná výchova obsahovala všechny složky, s dostatečnou zátěží byly procvičeny hlavní svalové skupiny. Učitelka nevyužila cvičení v družstvech, ani proudového cvičení. Bylo opomenuto vysvětlení správného úchopu (žebřiny, lavička), chyběla ukázka správného provedení. V závěrečné hře nebyla jasně stanovena pravidla.

Ve sledovaných **řízených činnostech** (jazyková, výtvarná, rozumová výchova) byl způsob realizace opět velmi rozdílný. Jen při jedné hospitaci byly spontánní a řízené činnosti v rovnováze, v ostatních výrazně převažovaly řízené činnosti a frontální způsob práce. Chyběla možnost výběru, vždy byla nabízena jen jedna společná činnost. Všechny třídy jsou smíšené, věk dětí nebyl dostatečně respektován. Ne vždy byl jasně stanoven konkrétní cíl. Učitelky byly na práci připraveny, použité pomůcky byly vhodné. Přístup učitelek byl laskavý, u některých výrazně poučující. Ve sledované komunikaci učitelek s dětmi výrazně převažovaly kontakty verbální, pozorovány byly i manipulační fyzické kontakty. Děti se chovaly bezprostředně, většinoujevily zájem o přiměřenou činnost, objevovala se únava z dlouhé společné práce.

Individuální logopedická práce ve speciálních třídách byla provedena fundovaně se znalostí pedagogické i speciální diagnostiky, metodicky velmi dobře připravena.

Kolektivní práce v jedné třídě byla velmi kvalitní, s využitím adekvátních pomůcek, zapojením zraku, sluchu i hmatu, aktivizací a motivací dětí i respektováním jejich věkových zvláštností. V druhé třídě chyběly úvodní motivace, cvičení fonemického sluchu a artikulační cvičení. Zvolený způsob nebyl posloupný a neobsahoval potřebné složky.

Sedmnáct hospitovaných činností bylo hodnoceno jedenáctkrát jako běžné, čtyřikrát jako spíše nadprůměrné a dvakrát jako nadprůměrné.

Ve sledované výchovně vzdělávací práci byly zřejmé nejednota v plánování i realizaci a vysoký podíl frontálně řízených činností. Speciální péče měla rozdílnou úroveň. Rezervy jsou v obsahu kolektivní logopedické péče.

13 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Děti jsou vedeny k přátelským vztahům a vzájemné ohleduplnosti. Nebyly zaznamenány rušivé jevy. Úroveň návyků a dovedností odpovídala věku dětí. K samostatnému rozhodování, k vlastní tvořivosti nejsou děti cíleně vedeny. V jedné učitelce byla pozorována převaha ochranných, rodičovských a laskavě autoritativních postojů. Chování dětí bylo bezprostřední, přirozeně komunikovaly s pracovníci inspekce.

Na každodenní speciální práci jsou všechny děti zvyklé, plně se do činností zapojovaly i individuální práci berou za normální činnost.

Ve speciálních třídách jsou zařazeny balbutické děti a děti s těžkými vadami výslovnosti. Práce je velice obtížná a náročná. Učitelky pracují s těmito dětmi při každodenní individuální péči zodpovědně.

Výsledky výchovně vzdělávací práce jsou na běžné úrovni, v oblasti speciální logopedické péče jsou výsledky soustavné práce učitelce spíše nadprůměrné.

14 Hodnocení výchovného poradenství

Učitelky ze speciální třídy se snaží o větší zapojení rodičů do procvičování výslovnosti dětí. Rodiče mohou kdykoliv vstoupit do třídy a individuálně sledovat práci učitelky, konzultovat o problémech svých dětí. Škola spolupracuje s foniatry a se SPC. Velmi dobrá je spolupráce s psychologem Dr. Čechovou.

Jedna učitelka vede logopedickou poradnu na jiné mateřské škole. Má možnost provádět depistáže v terénu. V hospitované mateřské škole byly prováděny ukázkové hospitace pro posluchače vysoké školy a začínajícím učitelkám speciálních tříd zde byla poskytována metodická pomoc. V současné době je dle vyjádření ředitelky poradenství směřováno pouze na spolupráci s rodiči.

Výchovné poradenství vzhledem k rodičům je na běžné úrovni.

ZÁVĚRY

Oblast řízení školy je na dobré úrovni, slabá místa jsou ve zpracování koncepčních záměrů a plánování výchovně vzdělávací činnosti. Nepříznivě je práce školy ovlivněna nesouladem a napjatými vztahy mezi pedagogy. Materiální podmínky jsou vyhovující. Na kvalitě výchovně vzdělávací práce se nepříznivě podílí nepromyšlený způsob plánování. Pedagogická činnost učitelek byla hodnocena převážně jako průměrná, v oblasti speciální logopedické péče jako spíše nadprůměrná.

Pozitiva :

- kvalitní vnitřní řád školy,
- kontrolní systém ředitelky školy,
- kvalitně vedené hospitační záznamy,
- uskutečněné opravy a úpravy budovy školy, obnova vybavení tříd,
- speciální vzdělání tří učitelek,
- velká pozornost věnovaná tělesné výchově,
- kvalitní individuální logopedická péče.

Negativa :

- nedostatečné zpracování koncepčních záměrů a plánování výchovně vzdělávacího procesu,
- neurovnané a napjaté vztahy mezi pedagogy,
- nerespektování estetické hodnoty interiérů budovy při výzdobě,
- chybějící sociální zařízení v ložnici v upravených půdních prostorách,
- poškozená dlažba a podlahy v umývárkách a na WC dětí a personálu (1. poschodí),
- převaha frontálních řízených činností při výchovně vzdělávací práci, děti nemají možnost výběru činností,
- nevyužívání pitného režimu.

Doporučení :

Prvořadým úkolem pro ředitelku i ostatní pedagogické pracovníky je změna vzájemných vztahů, které nepříznivě ovlivňují celou atmosféru ve škole i výchovně vzdělávací práci.

Dále inspekce doporučuje:

- na základě dosavadních zkušeností zpracovat konkrétní koncepční záměry školy, včetně prostředků a metod k jejich naplnění,
- zaměřit se na promyšlenější zpracování jednotlivých výchovně vzdělávacích plánů,
- citlivěji přistupovat k výzdobě interiérů,
- při výchovně vzdělávací práci využívat převážně skupinové a individuální činnosti, umožnit dětem možnost výběru z širší nabídky,
- využít klidových aktivit k uskutečňování dalších aktivit,
- dbát na dodržování pitného režimu,
- ve spolupráci se zřizovatelem pokračovat v úpravách umyváren a WC, podlahových krytin.

Podpisy inspektorek: vedoucí týmu Věra Jirkalová v. r.

členka týmu Miloslava Paclíková v. r.

V Jablonci nad Nisou dne 14. února 1999

Přílohy:

Inspekční zprávu jsem převzala dne 10. března 1999

razítko

Podpis ředitelky školy Kholová Zdenka v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: město Liberec	22.03.99	083 97/99-1076
Školský úřad: v Liberci	22.03.99	083 98/99-1076

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-----	-----	nebyly předány